

ÖNTÖTHÁZAK

24 a pesti Árpád-hídfőnél

A már fogalommal lett Üllői úti, Thälmann (Fiasyútk) utcai, lágymányosi lakótelep mellé mostanában egy újabbat sorol a közvélemény, a pesti Árpád-hídfőt. Legalábbis, aki járt a utóbbi időben a Váci útnak ezen a szakaszán és van érzéke a már születésben is szép iránt, nem könnyen felejtí az itt bontakozó, végre ténylegesen is merészebben magasba törő lakóépületek modern rajzolatú képét. Mondják, hogy amikor az építészeti kiállításokra érkezett svéd vendégek erre hajtottak, az első felbukkanó új házak látán azonnal megállították a kocsit, megnézték az épületeket és nagy elismeréssel nyilatkoztak a látottakról. Egyébként több mint két és fél ezer lakás épül itt öt év leforgása alatt, amelyből néhány száz már elkészült és jövőre további 6-700 kerül tető alá.

A telep, vagy ha úgy tesszük, az építészeti együttes uralkodó szolamát a Dagály utca—Váci út szögletében magasodó, három 9 emeletes, s így középmagasnak nevezett toronyház játssza. Rendkívül kellemes benyomást keltenek már az első pillanatban ezek a két-két színnel árnyalt, a homlokzatukba süllyesztett loggiákat markánszínű poliszter lemezzel védett hasábházak, amelyeknek homlokzati vonalát, éleit a tervező a földszinti kiinduló pontokban két-két oldalon szűkebbre húzta, mondhatni »sveijfolta«, ami által még kecsesebbé, szinte felkiáltójel szerűvé vált az épület-sziluett.

A lakások

De, hát nézzünk beljebb, a lakásokba is, amelyekből négy van egy szinten, mindegyik kétszobás. A nagyobbik szoba 20, a kisebbik 12,5 négyzetméteres, külön bejáratúak, tehát szeparálhatók. A konyhában napfényt varázsló, áttetsző sárga hullámlemez 4 négyzetméteres étkezőrészt választ külön a beépített felszerelésű főző-mosogatóhelytől. Ilyen módon együttvéve több mint 36 négyzetméter »lakótér« áll rendelkezésre, szemben az 54 négyzetméternyi teljes lakóterülettel, ami kedvező arány. Különösen az, ha tekintetbe vesszük, hogy a mennyezetig érő négyszárnyas, beépített szekrény teljesen feleslegessé teszi a nagyobb terjedelmű tároló bútorokat és módot nyújt a kizárólag ülőbútorokkal, pamlagokkal, asztalokkal, polcokkal való korszerű, levegős berendezkedésre.

Ha jól láttuk, még a takarítószereknek is akad helyük a mérőóráknak szánt faliszekrényben. Parkett helyett mindenütt világos, könnyen tisztán tartható PVC-burkolat, az ablakokon Reluxa műanyag-redőny, gáz, melegvíz, 24 órás távfűtés és így tovább. Tény, hogy sikerült beosztásuk mellett, felszereltségben és kivitelben is az átlagnál színvonalasabb lakások ezek, amire a költséget valamiből meg kellett takarítani. Mert mindaz, amit mostanáig dicsértünk, Pomsár Jánosnak, a BUVÁTI látnivalóan igényes tervezőjének az érdeme, de a ház szerkesztéséről, az öntött technológia hasznáról, amely mindezt lehetővé tette, mintegy előkészítette, már Rudnai Gyula főmérnök hivatott nyilatkozni.

Az új szerkezet

Nálunk ezt a külföldön meglehetősen elterjedt technológiát ilyen viszonylag magas épületen most alkalmazták először. Lényege és előnye, hogy — az ez esetben dunaújvárosi habsalakbetonból — a szó szoros értelmében teljes egészükben öntött falakban alig van vasmercvítés. Ennek ellenére egyaránt tökéletesen ellátják a teherhordás és a térelhatárolás feladatát. Az eredmény pedig: ezeknek az öntötházaknak légköbmétere 580 forint a hasonló magasságú, hágyományos vasbeton-szerkezetű házak 630 forintjával szemben.

De még sok a vakolás, amit

— az elképzelések szerint — tökéletes felülettel öntött teherhordófalak és szobaméretű, előregyártott, homlokzati és fődém-panelek kombinációjával lehetne úgyszólván teljesen kiküszöbölni. És akkor az említett légköbméterenkénti 580 forint tovább csökkenne. Mindez összefügg természetesen még a rendelkezésre álló gépparkkal, annak kihasználásával, továbbá az alkalmazott beton változataival, de erősen leegyszerűsítve mégis ez a helyzet. És ez nem is erőszakolt magyarázat, hiszen a szerkezet lényege is ez, az építómester kezébe kerülő »pallér-terv« rendkívüli egyszerűsége.

De térjünk vissza egy kis időre a házakba, a lakásokba, amelyek most már lakottan rejtegetnek még néhány kisebb-nagyobb hibát. Ezekre is érdemes figyelni. Annál is inkább, mert a minisztérium igen helyesen típusá nyilvánította ezeket a szép, tiszta alaprajzú lakásokat.

És néhány megjegyzés

Az egyik ilyen megjegyzésünk voltaképpen már túlhaladt, miután a Lágymányoson is épülő öt hasonló öntötház tervén némi módosítás történt. Így nem a beépített kamraszekrény mellé kerül az ugyancsak beépített gáztűzhely, amelynek begyújtott sütője bizony felmelegítheti a kamra levegőjét. Változatlanul időszerű azonban, hogy a PVC padlóburkolat szegélyére ne a parkettázásnál alkalmazott hagyományos »széklécet«, hanem a falat padlófelmosásnál is védő, szélesebb PVC-csíkot erősítsenek. Szébb is, praktikusabb is. Ezeket túlmenően pedig az egyébként színvonalasan dolgozó kivitelezők mindenben kövessék a tervező-építész eredeti, következetes előírásait.

Mind ez ideig például úgy tudtuk, hogy a kivitelezők azért ragaszkodnak a falak hengerezéséhez, mert a sima

festés elárulja az egyenetlenségeket. Nos, tanúsíthatjuk: az itt dolgozó 43-as vállalat kivétel, a falak vakolása — legalább is, ahol mi vizsgáltuk — hibátlan. Mégis, rajtuk az idétlen mintázati, kötelező »bordúrral« határolt hengerezés — a halvány PVC-padlózatú, beépített bútorzatú, színes műanyaglemezzel, redőnyvel felszerelt, azaz teljesen modern hangulatú szobában, konyhában. Különös izléstelenség ez. Akár saját »jószántából«, akár a Fővárosi Építőipari Beruházó Vállalat utasítására járt el ily módon a kivitelező. Igaz, idővel majd újralfestetik a lakást a lakók, de kérdés, hogyan. Nem lesz-e iránymutató sokak számára a korszerű ízlést és »módit« illetően ez a bárdolatlan módszer?

Bezzeg a lépcsőházban jól érvényesül a harsány színelvétel kontrasztja, helyesebben jól érvényesülne, ha nem verték volna össze-vissza a falakat, még öklömnyi darabokban a sarokvakolatot is, az ajtók lakkozását is a bútorokat beszállító lakók. És még csak nem is kizárólag ők a hibások, hanem megint csak a beruházó, amely a 43-as vállalat és a főépítészvezető minden kérése-könyörgése ellenére nem járult hozzá, hogy a lépcsőházat nyersen adják át, s csak a beköltözés után fessék és mázolják. Az ilyenfajta ragaszkodás az egyébként helyes szellemű rendezőnek azonban vaskalaposág, amely csak kárt okoz.

Mindent összevetve, ilyen tehát az öntötházak bemutatkozása. Ilyen kedvező, hiszen minden tekintetben előnyei pozitívumai dominálnak. Mert ha erősebben fogalmazzuk is a hibákat, azért tettük, hogy ne csúfítsák ezt a szépen induló lakótelepet, még kevésbé ezeket a kitűnően sikerült öntött toronyházakat még ilyen szeplők sem.

Balog János